

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
ŻWpp/mp – 883- 12/2010 (860)

Warszawa, 2010.03.16.
SECRET
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 18.03. za
nr. 1803 podpis

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 17.03.2010.

nr. 1331 podpis

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku

W nawiązaniu do pisma znak BPS/DSK-043-2443/10 z dnia 16 lutego 2010 roku i załączonego wspólnego oświadczenia złożonego przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego oraz senatora Zdzisława Pupę podczas 48 posiedzenia Senatu RP w dniu 4 lutego 2010 roku, przedkładam odpowiedź na pytania znajdujące się w kompetencji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Odpowiadając na pytanie nr 1 uprzejmie informuję, że projekt przepisów regulujących zasady koegzystencji z uprawami tradycyjnymi i ekologicznymi, o czym traktuje art. 26a dyrektywy 2001/18/WE oraz zalecenia KE nr 2003/556/WE z dnia 23 lipca 2003 r. w sprawie wskazówek dotyczących opracowania krajowych strategii i najlepszych praktyk zapewniających koegzystencję upraw zmodyfikowanych genetycznie z uprawami tradycyjnymi i ekologicznymi został przewidziany w projekcie ustawy *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych*. Projekt ustawy jest obecnie przedmiotem prac parlamentarnych. W przepisach działu VI przedmiotowej ustawy, wzorując się na wskazówkach wynikających głównie z zaleceń 2003/556/WE, przewidziano sposób prowadzenia upraw roślin modyfikowanych genetycznie w sąsiedztwie obszarów z uprawami tradycyjnymi i ekologicznymi oraz przewidziano mechanizmy monitorowania i kontrolowania upraw GMO. W sytuacji pojawienia się dowodów naukowych, które świadczyć będą o szkodliwości określonej modyfikacji genetycznej, w art. 177 projektu ustawy *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych* przewidziano możliwość wprowadzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zakazu prowadzenia uprawy takiej rośliny. Przepis ten jest wdrożeniem art. 23 Dyrektywy 2001/18/WE, który umożliwia państwom członkowskim skorzystanie z tzw. zasady przezorności, z której skorzystało do tej pory kilka państw, wprowadzając zakaz uprawy kukurydzy MON 810. Przedmiotowa ustawa

wypełni brakującą część w krajowych przepisach. Nie jest prawdą, że zawarte tam przepisy mają otworzyć Polskę na uprawy, wręcz przeciwnie - pozwolą wreszcie na kontrolowanie obszaru, który jest obecnie niezdefiniowany w krajowym prawodawstwie. Za kontrolę przestrzegania przepisów w zakresie współlistnienia będzie odpowiedzialny Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaś kontrolę w terenie sprawować będzie Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

W odpowiedzi na pytanie nr 2 uprzejmie informuję, iż w dniu 11 czerwca 2008 roku Główny Lekarz Weterynarii skierował pismo znak: GIWpuf.700pi./62/08 do wszystkich Wojewódzkich Lekarzy Weterynarii, polecając:

- 1) zażądanie od powiatowych inspektoratów weterynarii w formie papierowej raportów z realizacji Krajowego Planu Urzędowej Kontroli Pasz za lata 2005-2007,
- 2) sprawdzenie, czy raporty w formie papierowej otrzymane z PIW są zgodne z informacjami przesłanymi do WIW drogą elektroniczną,
- 3) sprawdzenie, czy podmioty będące pod nadzorem PLW były kontrolowane z częstotliwością określoną w Krajowym Planie Urzędowej Kontroli,
- 4) sprawdzenie, czy we wszystkich powiatach wzór tabel używanych do sprawozdań jest zgodny ze wzorem określonym przez PIW-PIB w Puławach oraz czy oprogramowanie komputerowe mogło mieć wpływ na przesyłanie danych między PIW a WIW,
- 5) nawiązanie współpracy z laboratoriami przeprowadzającymi badanie pasz celem ustalenia, czy dokumentacja towarzysząca pobranym próbkom była wypełniana w sposób właściwy, w szczególności czy podawano wielkość partii, z jakiej pobierano próby,
- 6) sprawdzenie, czy liczba próbek pobranych do badań w PIW jest zgodna w poszczególnych kierunkach badań z danymi przekazanymi w formie zbiorczej raportu z WIW do GIW.

Jednocześnie pismami z dnia 1 i 7 lipca 2008 roku znak GIWpuf.700pi./65/2008 i GIWpuf-700pi/69/2008 skierowanymi do granicznych lekarzy weterynarii, Główny Lekarz Weterynarii zobowiązał w/w do bezwzględnego realizowania Roczego Planu Urzędowej Kontroli Pasz w odniesieniu do GMO. Zażądał również pisemnych odpowiedzi wyjaśniających przyczynę niepełnego zrealizowania w/w planu. Ponownie przypomniał o zasadach obowiązujących w trakcie kontroli pasz GMO przy imporcie oraz o obowiązku losowej weryfikacji czy dana modyfikacja genetyczna jest dopuszczona do stosowania na terytorium UE. W tymże samym piśmie zobowiązał wojewódzkich lekarzy weterynarii do okresowego kontrolowania realizacji zadań wynikających z harmonogramu pobierania próbek

do badań monitoringowych pasz oraz kontrolę realizacji zadań wynikających z harmonogramu i częstotliwości kontroli urzędowych w zakresie wytwarzania i obrotu pasz w poszczególnych powiatach. Wojewódzcy inspektorzy ds. pasz składają informacje o realizacji powyższego polecenia na naradach organizowanych w Głównym Inspektoracie Weterynarii.

W dniu 12 stycznia 2010 roku pismem znak: GIWpuf700pi./3/2010 Główny Lekarz Weterynarii polecił wszystkim wojewódzkim lekarzom weterynarii przeprowadzenie kontroli we wszystkich powiatowych inspektoratach weterynarii w zakresie nadzoru sprawowanego nad wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz oraz realizacją zakazu stosowania przetworzonych białek w żywieniu zwierząt. Powyższe kontrole są przeprowadzane w miesiącu lutym i marcu 2010 roku, a do dnia 9 kwietnia 2010 roku zostaną przesłane do Głównego Inspektoratu Weterynarii protokoły kontroli ze wszystkich powiatowych inspektoratów weterynarii w kraju.

Główny Lekarz Weterynarii pismem z dnia 20 czerwca 2008 roku znak: GIWpuf.700pi./64/08 polecił powiatowym lekarzom weterynarii bezwzględne wykonywanie przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 grudnia 2006 roku w sprawie szczegółowych warunków i sposobu pobierania próbek do badań oraz postępowania z próbkami w ramach urzędowej kontroli pasz (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 14). Przypomniał o obowiązku właściwego wypełniania protokołów pobrania próbek z określeniem kierunku badań laboratoryjnych, wielkości partii i miejsca pobrania.

W odpowiedzi na pismo Głównego Lekarza Weterynarii, Dyrektor PIW-PIB w Puławach - doc. dr hab. Tadeusz Wijaszka, określił działania, jakie były i będą realizowane przez Instytut celem ujednoczenia i rozszerzenia badań w zakresie GMO (pismo z dnia 8 lipca 2008 roku znak ZHS-063/10885/236/2008). Ponadto Kierownik Krajowego Laboratorium Pasz IZ-PIB w Lublinie określił działania, jakie będą podejmowane przez w/w laboratorium celem rozszerzenia prowadzonych badań w kierunku GMO (pismo z dnia 25 czerwca 2008 roku znak DNK-464/08).

Główny Lekarz Weterynarii polecił wojewódzkim lekarzom weterynarii również stałą i systematyczną weryfikację danych przekazywanych z poziomu powiatowych inspektoratów weterynarii. Pracownik Biura Pasz, Farmacji i Utylizacji uczestniczył w szkoleniu z zakresu systemu rejestracji pobieranych próbek laboratoryjnych i wyników badań w bazie danych CELAB. Pełne wdrożenie powyższego systemu pozwoli na weryfikację danych przekazywanych przez powiatowe inspektoraty weterynarii. Od dnia 1 października 2008 roku zakłady higieny weterynaryjnej zostały zobowiązane do wprowadzania danych odnośnie

wykonanych badań. Wgląd do systemu pozwoli na kontrolę wykonania monitoringu pasz przez wojewódzkie inspektoraty weterynarii odnośnie poszczególnych powiatowych inspektoratów weterynarii. Dodatkowo od dnia 1 września 2008 roku w Biurze Pasz, Farmacji i Utylizacji w Głównym Inspektoracie Weterynarii, zatrudniono nowego pracownika, który odpowiada za sprawozdawczość w zakresie pasz, zbieranie danych oraz ich analizę.

W wyniku opisanych działań dane za rok 2008 i 2009 zostały zweryfikowane i potwierdzone przez WLW.

Ze względu na fakt, że niezatwierdzone do stosowania na terytorium Unii Europejskiej odmiany kukurydzy mogą być wykorzystywane na cele paszowe, GLW dokonał modyfikacji Roczego Planu Urzędowej Kontroli Pasz na rok 2010. Przedmiotowe modyfikacje dotyczą zwiększenia liczby pobieranych próbek kukurydzy w kierunku wykrycia obecności GMO w województwach: podkarpackim, małopolskim, śląskim oraz opolskim. Ponadto Główny Lekarz Weterynarii polecił, aby w/w próbki były pobierane w pierwszej kolejności w gospodarstwach, które posiadają duże arealy uprawy kukurydzy. Powiatowi Lekarze Weterynarii powinni na ile to będzie możliwe ustalić źródło pochodzenia kukurydzy oraz nawiązać kontakt z podmiotami zajmującymi się magazynowaniem lub obrotem tego rodzaju materiałami paszowymi.

Główny Lekarz Weterynarii zlecił uwzględnienie w planach kontroli kwestii dotyczących nadzoru nad paszami GMO przez Biuro Kontroli w Głównym Inspektoracie Weterynarii. Jednocześnie w przypadku takich kontroli każdorazowo zostanie oddelegowany pracownik Biura Pasz, Farmacji i Utylizacji, odpowiedzialny za koordynację nadzoru nad GMO.

Mając na względzie kompleksowe rozwiązanie problemów w zakresie sprawozdawczości, Główny Lekarz Weterynarii zorganizował również dwie narady wojewódzkich inspektorów ds. pasz w dniach 26-28 czerwca 2008 roku oraz 11-12 września 2008 roku. W trakcie w/w narad omówiono w sposób szczegółowy wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli. Ustalono również, że wdrożenie nowego systemu sprawozdawczości będzie przedmiotem uzgodnień z wybranymi inspektorami ds. pasz.

W odpowiedzi na pytanie nr 3 odnośnie kontroli Głównego Lekarza Weterynarii w zakresie prawidłowości wykonywania zadań w zakresie sprawowania nadzoru nad wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz zawierających GMO, przez wojewódzkich i powiatowych lekarzy weterynarii, należy zauważyć, iż w dniu 11 czerwca 2008 roku GLW zarządził kontrolę wszystkich powiatowych inspektoratów weterynarii w kraju celem sprawdzenia skuteczności nadzoru nad GMO oraz weryfikacji danych przekazywanych

z PIW do WIW. Kontrolę zakończono dnia 1 września 2008 roku. Do dnia 15 września 2008 roku Wojewódzkie Inspektoraty Weterynarii przesyłały do Głównego Inspektoratu Weterynarii raporty dotyczące stwierdzonych uchybień w raportowaniu kontroli i monitoringu pasz oraz wykaz środków podjętych celem usunięcia stwierdzonych niezgodności.

Odnosnie sytuacji w zakresie znakowania towarów zawierających GMO (pytanie nr 4) Inspekcja Weterynaryjna, zgodnie ze swoimi kompetencjami, przeprowadza kontrole w zakresie przestrzegania obowiązku znakowania towarów GMO przez producentów działających w sektorze paszowym. W ramach Roczno Planu Urzędowej Kontroli Pasz w roku 2009 pobrano 302 próbki materiałów paszowych oraz mieszanek paszowych w celu wykrycia obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Wśród wszystkich pobranych próbek jedynie w 4 przypadkach stwierdzono uchybienia. W jednym przypadku, w województwie lubuskim, nieprawidłowości polegały na sprzedaży mieszanek paszowych zawierających w swoim składzie GMO niedopuszczone do obrotu na terytorium Unii Europejskiej. W wyniku powiadomienia w systemie RASFF przeprowadzono dochodzenie w sprawie przywozu z Niemiec kukurydzy GMO o modyfikacji niedozwolonej w UE. We wskazanym przez system gospodarstwie nie stwierdzono już obecności tej paszy, zaś właściciel gospodarstwa zerwał umowę z firmą niemiecką. W trzech pozostałych przypadkach, które wystąpiły w województwie łódzkim, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, stwierdzono niezgodności polegające na umieszczeniu błędnych informacji na etykiecie produktu (brak deklaracji, że pasza zawiera GMO). W jednym przypadku dotyczyło to karmy dla zwierząt domowych (psy, koty). W wyniku przeprowadzonego dochodzenia nie ustalono, który z komponentów użytych do produkcji karmy zawierał genetycznie zmodyfikowaną soję. Cała partia karmy została poddana utylizacji. Biorąc pod uwagę powyższe, nie nałożono mandatu karnego. W dwóch pozostałych przypadkach stwierdzono, iż mieszanka paszowa zawiera GMO mimo braku deklaracji i w obu przypadkach nałożono mandaty karne za niewłaściwe oznakowanie pasz.

W odpowiedzi na pytanie nr 5 pragnę poinformować Pana Marszałka, że na stronach internetowych Głównego Inspektoratu Weterynarii zamieszcza się sprawozdania z realizacji Roczno Planu Urzędowej Kontroli Pasz, obejmujące pasze GMO. Zamieszcza się wyniki monitoringu, liczbę próbek pasz pobranych przez Inspekcje Weterynaryjną oraz ilość stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto wraz z przygotowaniem przez Ministra Środowiska projektu ustawy - Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych, w ocenie skutków regulacji uwzględniono wzmocnienie Inspekcji Weterynaryjnej. W zakresie tym przewidziano utworzenie

w Głównym Inspektoracie Weterynarii 2 dodatkowych etatów, których powstanie jest związane z obowiązkiem wykonywania nowych zadań w zakresie transgranicznego przemieszczania organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do bezpośredniego wykorzystania jako pasza. Jednocześnie wejście w życie w/w aktu prawnego wiąże się z obowiązkiem przeprowadzenia szkoleń dla pracowników Inspekcji Weterynaryjnej. Równolegle należy poddać weryfikacji Roczny Plan Urzędowej Kontroli Pasz w odniesieniu do pobierania i analizy próbek w kierunku wykrywania obecności w paszach organizmów genetycznie zmodyfikowanych (badania ilościowe). Roczny Plan Urzędowej Kontroli Pasz na rok 2010 przewiduje pobranie w wyżej wymienionym kierunku 240 próbek pasz. Po zweryfikowaniu RPUKP związanego z wejściem w życie ustawy *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych*, liczba ta zwiększy się do około 440.

W roku 2008 w Głównym Inspektoracie Weterynarii zostały opracowane i przygotowane materiały szkoleniowe dla Inspekcji Weterynaryjnej nt.: „Wzmocnienia administracji weterynaryjnej w zakresie kontroli nad paszami i polepszaczami gleby”. Przedmiotowe materiały wyczerpująco opisują zagadnienia dotyczące m.in.: upraw roślin GMO na terenie kraju, miejsca Inspekcji Weterynaryjnej w nadzorze nad GMO oraz monitoringu organizmów genetycznie zmodyfikowanych w paszach. Wymienione wyżej materiały szkoleniowe zostały przekazane do wszystkich Powiatowych Inspektoratów Weterynarii.

Odnosząc się do pytania nr 9 uprzejmie informuję, że w chwili obecnej żadna z ustaw (tj. ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. *o organizmach genetycznie zmodyfikowanych* i ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. *o nasiennictwie*) nie reguluje zasad prowadzenia upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych. Projekt przepisów w tym zakresie znajduje się w ustawie *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych*, której projekt został przekazany do prac parlamentarnych w listopadzie 2009 r. W momencie przekazania ustawy pod obrady sejmu istniała szansa, że w roku 2010, przed kolejnym sezonem wegetacyjnym i wiosennymi wysiewami kukurydzy (jedynej do tej chwili rośliny dopuszczonej do uprawy na terenie UE) będzie można rozpocząć faktyczny monitoring tego obszaru. Zauważyć trzeba, że ustawa odpowiada na liczne postulaty środowisk zrzeszających przeciwników GMO, dotyczące: wprowadzenia zakazu uprawy roślin genetycznie modyfikowanych czy też ewidencji miejsc, gdzie prawdopodobnie odbywają się uprawy, likwidacji upraw, podjęcia czynności karnych względem osób, które w sposób nieprawidłowy takie uprawy prowadzą. Przedłużająca się dyskusja, która dotyczy głównie postulatów o odrzuceniu projektu sprowadza się do tego, że w roku 2010, przynajmniej w okresie, który przypadnie na siewy, stan prawny pozostanie bez

zmian, zaś rząd, oraz służby kontrolne w dalszym ciągu pozostaną bez narzędzi prawnych umożliwiających kontrolę tego obszaru.

W odpowiedzi na pytanie nr 10, dotyczące utworzenia rejestru upraw GMO uprzejmie informuję, że prowadzenie rejestru jest jednym ze zobowiązań, które powinny być wypełnione przez państwa członkowskie w ramach prowadzonego przez nie nadzoru nad uprawami roślin GM. Należy jednak przypomnieć, że wobec braku przepisów prawnych regulujących zasady prowadzenia upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych, brakuje również tego elementu. W projekcie ustawy *Prawo o GMO* zostały przewidziane odpowiednie rozwiązania i wraz z wejściem w życie nowych przepisów zaistnieje obowiązek prowadzenia publicznie dostępnego i bezpłatnego rejestru upraw.

Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych nakłada na Ministra Środowiska obowiązek prowadzenia kilku rodzajów rejestrów lecz żaden z nich nie jest rejestrem upraw.

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajko